Krytyczne uwagi do planów poszerzenia terenów narciarskich dla freeride`u w rejonie Kasprowego Wierchu

1 lutego 2010 r. Pracownia przekazała Dyrektorowi Tatrzańskiego Parku Narodowego, Ministrowi Środowiska oraz Generalnemu i Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska uwagi i wnioski na temat rozwoju narciarstwa pozatrasowego freerajdowego na terenie Tatr w rejonie Beskidu.

1 lutego 2010 r. Pracownia na rzecz Wszystkich Istot przekazała Dyrektorowi Tatrzańskiego Parku Narodowego, Ministrowi Środowiska oraz Generalnemu i Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska uwagi i wnioski na temat rozwoju narciarstwa pozatrasowego freerajdowego na terenie Tatr w rejonie Beskidu oraz Pośredniego Wierchu Goryczkowego (rejon Kasprowym Wierchem) w ramach prowadzonych konsultacja społecznych przez TPN.

Uwagi dotyczą aspektów przyrodniczych, dokumentacyjnych, prawnych i organizacyjnych.

Pełna treść uwag skierowanych do organów ochrony przyrody: Uwagi i wnioski Pracowni na rzecz Wszystkich Istot do Analizy dla freeride`u na terenie TPN (200 kB)

Istniejące tereny narciarskie zajmują powierzchnię 62 hektarów, a planuje się je powiększyć o dodatkowe 40 hektarów (co stanowi wzrost o 64,5%) znajdujących się w strefie ochrony ścisłej parku narodowego. Podkreślamy, że nie chodzi tu o „bylejakie" 102 hektary, lecz o 102 hektary jednego z 23 kluczowych sanktuariów przyrodniczych w Polsce, którego rangę podkreśla objęcie go krajowymi i międzynarodowymi formami ochrony.

Poniżej prezentujemy skrót najistotniejszych zarzutów wobec „Analizy oddziaływania na obszar Natura 2000 udostępnienia narciarskiego rejonu Kasprowego Wierchu poprzez rozszerzenie strefy przeznaczonej dla narciarstwa pozatrasowego" Dyrektora TPN.

1. Przedstawiona społeczeństwu przez Dyrektora TPN „Analiza" **nie może być uznana za właściwą ocenę oddziaływania na obszar Natura 2000**. Nie spełnia ona minimum standardów dla dokumentacji przyrodniczych dotyczących analizowania skutków realizacji przedsięwzięć na terenach objętych ochroną prawną. Na jej podstawie nie można podjąć decyzji o udostępnieniu tras narciarskich na terenie TPN.
2. Wydanie zgody przez Dyrektora Parku Narodowego może skutkować naruszeniem przepisów polskich oraz dyrektyw Unii Europejskiej.
3. **Udostępnienie nowych terenów w rejonie Kasprowego Wierchu dla narciarstwa pozatrasowego powinno być poddane pełnej ocenie oddziaływania na środowisko** i traktowane jako przedsięwzięcie podlegające przepisom dyrektywy Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko.
4. Planowane przedsięwzięcie powinno być uzgodnienie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (organem odpowiedzialnym za ochronę obszarów Natura 2000). Powinien być

zapewniony pełny udział społeczeństwa (tzn. obowiązek uwzględnienia uwag społeczeństwa oraz zapewnienie społeczeństwu prawa do sądu – obecne konsultacje społeczne prowadzone przez TPN nie mają takiego charakteru).

5. Przedsięwzięcie jest niezgodne z zarządzeniem Ministra Środowiska w sprawie zadań ochronnych TPN na lata 2010-2013. Co istotne całkowicie nieprawdziwe jest wskazanie w „Analizie", że poszerzenie terenów udostępnionych dla narciarzy jest zgodne z zarządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 stycznia 2010 r. w sprawie zadań ochronnych TPN na lata 2010-2013. Przede wszystkim należy wskazać, że ww. zarządzenie dopuszcza udostępnienie terenu TPN na cele narciarstwa tylko na nartostradach i trasach zjazdowych – co zresztą wskazuje się w „Analizie…" na stronie 15 (w ostatnim akapicie).
6. Przedstawiona do konsultacji „Analiza" jest niepełna, odnosi się ona tylko do kilku gatunków i zbiorowisk roślinnych, pomijając aspekt łącznego oddziaływania na całość przyrody w Tatrach. Ponadto nie zawiera danych, które pozwoliłyby na dokonanie pełnej oceny wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko.
   „Analizie" zarzuca się między innymi:
   - brak konkretnego, sparametryzowanego opisu elementów przyrodniczych objętych zasięgiem i zakresem oddziaływania przedsięwzięcia,
   - brak konkretnego, sparametryzowanego opisu oddziaływań w „Analizie" posługuje się zwrotami typu „licznie", „nielicznie", „średnio", „znikomy", „nieznaczny", nie wskazując, co konkretnie kryje się pod tymi słowami, co nie pozwala na rzetelną ocenę wpływu wywieranego na poszczególne siedliska, gatunki, funkcje, struktury i relacje przyrodnicze,
   - brak opisu skutków, jakie wystąpią w związku z udostępnieniem narciarzom nowych terenów,
   - brak analizy oddziaływań kumulujących się z takimi aspektami środowiskowymi, jak: funkcjonowanie istniejących nartostrad i tras narciarskich, funkcjonowanie kolei linowych, ruch turystyczny na szlakach, naturalne i antropogeniczne zmiany ekosystemowe w rejonie Kasprowego Wierchu,
   - brak analizy oddziaływań wtórnych polegających na tym, że ruch narciarski może wymykać się z terenów przeznaczonych do udostępnienia dla narciarzy.
7. W „Analizie" TPN kwestię wydania ostatecznej zgody na przeznaczenie nowych terenów dla narciarzy odkłada się na przyszłość. **Innymi słowy: „pozwólmy na zjazdy narciarskie poza trasami, a później zobaczymy, co z tego wyniknie, i wtedy powiemy czy dalej można jeździć". Pomijając fakt, że jest to naruszenie prawa, takie eksperymentowanie jest przede wszystkim wbrew zasadom ochrony przyrody. Jest to absolutnie sprzeczne z obowiązującą zasadą prewencji i unijną zasadą przezorności.**
8. **Odpowiedzialność za dotychczasowy ruch narciarzy poza wyznaczonymi trasami ponosi spółka Polskie Koleje Linowe** (zarządca kolei linowych w rejonie Kasprowego Wierchu), przy czym dotyczy to tylko tych, którzy uprzednio skorzystali z kolei linowej. PKL dopuszcza i promuje tę formę narciarstwa, wbrew przepisom prawa i wbrew ustaleniom zawartym w umowie pomiędzy PKL a TPN (chodzi tu o umowę z 2002 r.).
9. Niedopuszczalnym jest by Dyrektor TPN podejmował się legalizacji zaniedbań PKL – powinien on wyegzekwować odpowiedzialność PKL za klientów kolei linowych, którzy jeżdżą poza trasami, powodując tym samym znaczące negatywne skutki przyrodnicze w siedliskach i gatunkach podlegających prawnej ochronie.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze i prawne, a w szczególności fakt możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego na gatunki przyrodnicze, dla ochrony, których ustanowiono Tatrzański Park Narodowy, obszar Natura 2000 i rezerwat UNESCO – sprzeciwiamy się rozwojowi narciarstwa pozatrasowego w Tatrach.

Pracownia na rzecz Wszystkich Istot podejmie wszelkie możliwe kroki prawne na rzecz niedopuszczenia do udostępnienia nowych terenów Tatr na cele narciarstwa zjazdowego

oraz rozwoju innych inwazyjnych form turystyki.

W przypadku wyłączenia przedsięwzięcia z procedury OOŚ, Pracownia powiadomi Komisję Europejską oraz Komisję Petycji Parlamentu Europejskiego. Podobnie postąpimy w przypadku zignorowania konieczności ochrony wartości przyrodniczych Tatrzańskiego Parku Narodowego.

Tatry stanowią niecałe 0,07 promila powierzchni Polski, co odpowiada obszarowi Krakowa. To jedyne góry o charakterze alpejskim w Europie Środkowo-Wschodniej między Kaukazem a Alpami – są 1000 razy mniejsze od Alp. Odznaczają się przy tym niespotykaną bioróżnorodnością – w ich niewielkim masywie występuje ponad 10 tys. gatunków roślin i zwierząt. Dla ok. 1000 gatunków jest to jedyne miejsce występowania w Polsce (np. sosna limba), wiele z nich to endemity i relikty (np. kozica i świstak). W Tatrach żyją również duże drapieżniki: niedźwiedź, wilk i ryś, wytępione w Alpach już przed stu laty. Tatry, na równi z Puszczą Białowieską, należą do najcenniejszych dóbr polskiego i europejskiego dziedzictwa przyrodniczego. Nadano im najwyższy status ochronny: parku narodowego, Rezerwatu Biosfery UNESCO i obiektu europejskiej sieci obszarów chronionych NATURA 2000. Sercem Tatrzańskiego Parku Narodowego jest rejon Kasprowego Wierchu (1987 m).

Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot
Osoba kontaktowa: Radosław Ślusarczyk, Prezes Zarządu PnrWI
tel. 660 538 329; e-mail: suchy@pracownia.org.pl
ul. Jasna 17, 43-360 Bystra
tel. (+48) 33 817 14 68

Czytaj również:

- Tatry: jeszcze jeden front (michalolszewski.blog.onet.pl, 01.02.2010)